

Година I.

Бабадагъ, понеделникъ, 3 септември 1917 г.

Брой 30.

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

ЕДИНЪ БРОЙ
10 СТ.ЕДИНЪ БРОЙ
10 СТ.

ИЗЛИЗА ПОНЕДЕЛНИКЪ, СРЪДА И ПЕТЪКЪ

Абонаментът за България: 7 лв. шестмесечно; за странство: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува: До дирекцията на в-къ „Добруджа“ — Бабадагъ. Ръкописи не се връщатъ назадъ.

Дунавскиятъ стражъ.—Единъ опълченецъ за Добруджа.—Германскиятъ официозъ за Русия.—Американски отговоръ на палската нота.—Ръчта на Керенски въ Москва.—Епичната защита на Добричъ.—Годишнината отъ освобождението на Куртбунаръ.

А. Ворлаховъ.

Дунавскиятъ стражъ.

Известниятъ ромънски политически дѣецъ и ректоръ на Янския университетъ К. Стере въ едно интервю, дадено неотдавна на одного отъ ректоритѣ на маджарското списание „Das junge Europa“, се опита да докаже, че демократизирана Русия ще бѣде една голѣма опасностъ за Югоизточна Европа. Върѣйки хубавитѣ декларации на сегашното и революционно правителство, тя не щѣла да се откаже отъ своята традиционна балканска политика, понеже економически причини я тласкали къмъ Босфора и Дарданелитѣ. Опасността отъ нейнитѣ бѣдещи домогвания за Балканитѣ щѣла да бѣде много по-голѣма, отколкото прѣзъ врѣмето на царяма, защото силата на руската империя сега щѣла да се увеличи и да привлече симпатитѣ на славянскитѣ народи. Ромъни и маджари щѣли да бѣдатъ унищожени отъ славянското море, срѣдъ което тѣ оставали като единъ изолатиранъ островъ.—„И ако наистина, казва Стере, ние бѣдемъ принудени да отстѣпимъ Добруджа на България, тая сила не ще се накали отъ създадени непосредствени контакти между Русия и България. Желанието отъ давна вѣрзка между сѣвернитѣ и южни славяни ще стане фактъ. Въ ромънския зидъ, който стѣрчеше между тия двѣ части на славянството, ще се направи проломъ“.

Прѣдпоставитѣ и заключението, което г. професорътъ иска да наиде отъ тѣхъ противорѣчатъ на историческитѣ факти и на условията, които руската революция създаде за бѣдещето развитие на сѣверната империя. Прѣди всичко при една свободна Польша, при една автономна Финландия и Украйна, които ще се стремятъ къмъ пълна политическа независимостъ, силата на Русия не само че ще се намали, но и ще бѣде съвтршено парирана въ борбитѣ, които неминуемо ще трѣбва да води съ новитѣ държави на политическо и економическо поле. Противоположнитѣ интереси и стремени на тия държави изключватъ всяка вѣроятностъ за едно тѣсно и искрено славянско единение, както и противоположнитѣ интереси на Русия, България и Сърбия цѣли четиридесетъ години го изключваха въ тѣхнитѣ политически и стопански отношения.

Въ своитѣ домогвания къмъ Балканитѣ Русия ще срѣщне отпора на двадесетимилionenна Украйна, която бранейки своята независимостъ, ще прѣгражда пътя, който води отъ Москва за Цариградъ. А една Украйна притежава много повече политическа жизнеспособностъ и повече силни отколкото хилава Ромъния, която въ неясната си алчностъ за чужди земи винаги е подпомагала рускитѣ нашествия на Балканитѣ.

При такива условия, каква стойностъ може да има ромънскиятъ зидъ, който Стере иска да издига? Каква вѣра може да се даде на неговитѣ увѣрени, че Добруджа, повърната на Ромъния, ще бѣде именно тая зидъ, като се знае, че прѣзъ тая война тя сама направи най-голѣмия проломъ въ него? Верлинскиятъ конгресъ ѝ даде тая български кѣтъ, защото вѣрвало, че тя ще бѣде вѣрния стражъ на Дунавскитѣ устия и на пътя, който води прѣзъ тѣхъ

къмъ Проливитѣ. По сѣшитѣ съображения Парижниятъ конгресъ ѝ отстѣпилъ долна Бесарабия. Надеждитѣ на дипломатитѣ отъ 1856 и 1878 г., обаче, не се оправдаха. Ромъния не само че дезертира отъ поста, на който я поставиха междудържавнитѣ договори, но и сама стана иктеводителъ на рускитѣ плъщица къмъ Балканитѣ.

Между туй, България въ своя четиридесетгодишенъ политически животъ опроверга създадената за нея легенда, че тя е единъ руски аванпостъ на Балканитѣ. Сръбско-българската война отъ 1885 г., борбитѣ противъ руското влияние въ България, междусъюзнишката война отъ 1913 г. и участието на България въ сегашната война сѣ най-убѣдителното доказателство, че демократичниятъ и свободолюбивъ български народъ не може да жертва своята независимостъ и своитѣ реални интереси за пѣвакви ефирни и абстрактни интереси на славянството, задъ които се криятъ империалистичнитѣ домогвания на сѣверния колосъ.

България, ключътъ на Балканитѣ, бѣ най-здравата прѣграда срѣщу тия домогвания. Тя не може да не бѣде и въ бѣдеще такава, защото знае, че настаняването на руситѣ при Босфора значи изгубването на цѣла източна България заедно съ Черно-морския ѝ брѣгъ. По въпроси, които засѣгатъ териториалната ѝ цѣлостъ и независимостта ѝ, тя не е правила и не може да прави политика на чувства въ междудържавнитѣ си отношения.

Единъ „топионъ“, обаче, трѣбва да бѣде създаденъ не само противъ рускитѣ завоевателни стремени на Балканитѣ, но и противъ ромънскитѣ „замтежи за български земи. Публикуваниятъ руско-ромънски договоръ отъ 1916 г. ни посочи размиритѣ на тия замтежи. Намъ сѣщо сѣ известни многократно изказванитѣ желаниа отъ ромънски държавници, обществени дѣйци и публицисти, Ромъния да си пробие прѣзъ срѣдата на България единъ широкъ коридоръ къмъ Егейско-море. Ромъно-сръбскиятъ договоръ отъ 1867 г., изнесенъ отъ френския дипломатъ Ед. Енгелхардъ въ френското списание „Revue d'histoire diplomatique“ отъ 1892 год., кн. V, стр. 1—55, ни разкри, че още прѣдъ 50 години ромънитѣ и сѣрбитѣ сѣ замисляли подѣлбата на България и поробването на българския народъ. Историческитѣ събития отъ тогава насамъ ни показваха, че Ромъния не е измѣнила съ нищо своитѣ грабителски апетити.

Всички тия безспорни исторически факти даватъ право на България да си осигури на сѣверъ една естествена стратегическа граница, каквато е Дунавъ. Дори да нѣмаше тая никакви исторически и етнически права върху Добруджа, само върховното право за самозащита и самосъхранение ѝ дава достатъчно основание да задържи и владѣе тая български кѣтъ. На Дунавъ българскиятъ щикове ще бѣдатъ, както сѣ и сега, една истинска желѣзна стѣна, въ която ще се разбиватъ рускитѣ и ромънскитѣ империалистични домогвания. И бранейки отъ тая своята независимостъ и своята териториална цѣлостъ, България ще брани сѣщеврѣменно и независимостта на Балканскитѣ народи, свободата на Дунавскитѣ устия и на Проливитѣ.

ОТЗИВИ

Единъ опълченецъ за Добруджа.

Получи се въ редакцията слѣдното писмо:

„И азъ отъ далечини Видиятъ ви поздравлявамъ, мили съотечественици, съ свободата на нашата мила родина — Добруджа и обединението на общото ни отечество — България.“

Роденъ съмъ въ гр. Тулча; тамъ прѣкарахъ дѣтскитѣ си и юношески години. А когато се обиди освободителната война прѣзъ 1877—1878 г., азъ постанихъ като доброволецъ и взехъ живо участие въ много боеве за освобождение на отечеството ни. Тежко раненъ отъ неприятелски куршумъ, азъ се завърнахъ въ родния си гр. Тулча, дѣто се установихъ въ лѣчение; но не слѣдъ дълго врѣме бѣхъ прокуденъ отъ него отъ тая рече отъ кога тиранитѣ на Добруджа — влаха. И като оставихъ всичко мило и драго: баща и майка, роднини и приятели, съ тѣга въ душата си напустихъ родното мѣсто и заминахъ за свободна България, дѣто се установихъ.

Отъ тогава минаха много години, прѣзъ които азъ живѣхъ щастливо, създадохъ семейство, отраствахъ синове, но не прѣставахъ да мисля и мечтая за дѣла, въ които ще видя и роднини си кѣтъ освободенъ. Азъ вѣрвахъ това, надѣвахъ се въ слава Боту, доживѣхъ да видя постигната напълно завѣтна мечта: свободна Добруджа, обединена България. И сега азъ съмъ въ прѣклонни години, не мога да върша това, което нѣкога съмъ вършилъ, но за това пъкъ моетѣ синове тамъ, на южния фронтъ, достойно отстояватъ дълга си къмъ отечеството и бранятъ го отъ безбройнитѣ му врази. Единътъ загина на бойното поле, но все пакъ съмъ гордъ: тѣй изпълни дълга си и умръ за отечеството.

И като Ви поздравлявамъ съ всичката си радостъ, обръщамъ се къмъ Васъ, мили съотечественици, които сте млади, пълни съ енергия, храбростъ и боравите съ перото: — Пазете родината свободна, отстоявайте честта на свободна и велика България.

Извѣстие съмъ въ Тулча по бащина ми прѣкоръ Сава Недѣлковъ Ракъджиевъ, но въ врѣме на войната руситѣ ме прѣбинуваха отъ „Ракъджиевъ“ на „Водкеевъ“, издадохъ ми за отличие и храбростъ въ войната орлени и документи и затова сега се наричамъ Сава Водкеевъ.

П. П. Крайно Ви благодаря за изпращането на вѣстникъ „Добруджа“, който редовно чета съ вѣжхиченне и за който съ пощ. занисъ Ви изпращамъ абонамента за 6 мѣсеца 7 лева, а за Народно-спомогателния фондъ „Добруджа“ изпращамъ 50 лв.

Съ поздравъ Т. Водкеевъ.

Воинни новини.

Македонски фронтъ, 30 VIII. Въ завои на Черна умѣренъ артилерийски и миенъ огънь. Източно отъ Маково едно неприятелско разузнавателно отаѣление бѣше прогонено съ огънь. Източно отъ Черна при Зовици, Стравина и Търпана—оживенъ артилерийски огънь. Слаби неприятелски части се онитаха да напѣднатъ, но бѣха повърнати съ огънь. Въ македонско артилерийскитѣ и миенъ огънь достигнаха голѣмо ожесточение. При Добро-поле сѣрбитѣ атакуваха три пъти, но съ огънь бѣха отбити съ тежки за тѣхъ загуби. Южно отъ Хума—оживенъ артилерийски огънь. Една неприятелска атака западно отъ голѣма Яребица пропадна подъ нашия огънь. Между Вардара и Дойранското езеро—прѣзъ цѣлия денъ непрѣкъснати ожесточенъ артилерийски огънь, който отъ неприятелска страна на пѣколко пъти достигаше до барабаненъ. Къмъ 10 часа слѣдъ пладне авииската пѣхота, слѣдъ десетъ дневна артилерийска подготовка, атакува нашата позиция, южно отъ Дойранъ. Тя бѣше кърваво отбита съ огънь и безпорядѣтъ избѣга въ околнитѣ си. Слѣдъ това наши щурмови части настѣпиха и разчистиха нашата изо.

стапалитѣ непријателски глѣда въ прѣдизвиционната мѣстност. Между Дойранското езеро и устието на Струма — патрѣла дѣйност.

Ромѣнски фронтъ, 30 VIII. Огъ Махмудия до Галица — честъ артилериски огънъ. По Тула оживенъ непријателски артилериски и мишенъ огънъ.

Южно отъ Тиргул-Овча бидоха отбити ромѣнски атакѣ срѣну южните позиции. Успѣхъ отъ боя на 28 VIII въ планинѣ сѣверозападно отъ Фокшани биде вчера разширенъ. Силниятъ ударъ на изпнатитѣ атакуващи войски изгоня упорито защитавания се непријателъ изъ селото Ирети и го прогони прѣзъ височинитѣ сѣверно отъ селото глѣхъ долината Сусица. Еднитѣ, състоици се отъ Слезки и Саксонци полкъ, се особено отаканъ. Той взема 300 плѣнника, многобройни каречници и кола. Последнитѣ силни атаки на непријатели срѣну заетитѣ отъ сѣверозточно и източно отъ селото Мунедулъ линии се водиха отъ сѣция безъ огледъ на човѣшки жертви, но останаха безуспѣшни и безъ всѣко влияние върху развиващата се атака западно отъ Сусица. По Серетъ и по долината Дунавъ противъ бойната дѣйност се по-вече засили.

30 VIII. Артилериската дѣйност продължава, особено югозападно отъ Дойранското и Прѣспапското езера. При Хума и Алчакъ-махле българитѣ прѣдприеха успѣшни нападѣния, при които бѣха унищожени нѣколко французки поста. Защитницитѣ на постовѣтѣ бѣха доведени отъ българитѣ назадъ въ плѣнъ. Нѣколко нападащи непријателски роти бѣха прогонени прѣзъ артилериски огънъ.

Подводната война. Въ мирната областъ около Англия бидоха напѣво потопени отъ германскитѣ подводници 24000 тона парахода. Между потопенитѣ параходи се намиратъ: английскитѣ параходъ „Вистбехъ“, добръ цатоваренъ съ камени въглища и английскитѣ параходъ „Едина“ — съ търговски стоки за Индерландия.

Изъ чужбина

(Съобщения на В. Т. А.)

Германскитѣ официозъ за Русия. Твърдението на Керенски на конгреса въ Москва, че Германия се стреми да склучи сепаративенъ миръ съ Русия и че била направила постѣпки къмъ това, което се разглежда отъ германския вѣстникъ „Нордойче Алгемайне Цайтунгъ“ по слѣдния начинъ: „Доказателството за това, че горното прѣдложение е било нѣкога направено въ такава смисълъ, както Керенски твърди, не може да биде дадено отъ него. Ако въ руската преса е дума по нѣкога за рѣчта на бившия канцлеръ фонъ Ветманъ Холверъ отъ 30 III т. г., то ти не е разбрана отъ скитата както трѣбва. Въ рѣчта се казва само, че Германия се стреми, колкото се може по-скоро да заживѣе на нѣво въ миръ съ Русия, въ единъ миръ, който е съграденъ върху една достойна за всички части основа. Сѣщиятъ вѣстникъ доказва по нѣкакъвъ, че изложението на Керенски по послѣднитѣ произшествия на руския фронтъ сѣ фалшиви. Керенски е прѣдприелъ офанзивата въ Източна Галиция въ такава връбе, когато той е вѣрвалъ, че ще има успѣхъ и когато Врусловъ не е билъ съгласенъ съ това и когато той е билъ принуденъ отъ Англия и Франция да стори

това, като сѣ то увѣрвали, че той ще получи лесно по той начинъ триумфа, който пъкъ ще му даде възможностъ да стане явленъ господаръ на вѣтрѣшното положение въ Русия. На господна Керенски биде ясно, че офанзивата прѣдставлява за Русия чужда война, т. е. и Русия прожия крѣвъ за чужди интереси, обстоителство, на което се даде гласностъ отъ германския канцлеръ не отдавна. Офанзивата прѣдизвика германската и австро унгарската контраофанзива, която отне крѣвта на много руски войници, които въпрѣки волѣта сѣ трѣбваше да се биятъ за чужди интереси. Керенски въ рѣчитѣ си се стремеше да фалшифицира тия произшествия, като искаше да прѣдстави Германия като нападатель, за да унищожи руската свобода. Нѣколко депи прѣди отиването на Московската конференция, за да може да създаде основание за своята рѣчь, той заповѣда на рускитѣ войски да се оттеглятъ на рѣката Аа и обяви въ рѣчта си, че Германия атакувала сѣверния руски фронтъ, което атакуване отъ руска страна никогда не бивало проектирано“. „Нордойче Алгемайне Цайтунгъ“ констатира още, че Керенски заявилъ на 21 априль т. г. на конференцията на всѣки руски желѣзници слѣдното: „Членозетѣ на вѣрменското правителство ще слѣдватъ народната воля, че то е премѣнило изѣло плана на воденето войната, че старото правителство, че се отказва за винаги отъ всичка завоевателни цѣли и отъ всѣкакви анексии. Рускиятъ народъ се запозва съ тайнитѣ договори между Русия и Франция и съ резолюцията за мира, приета отъ германския райхстагъ, въ която се казва, че райхстагътъ е за единъ миръ на разбирателство, който ще се стреми да поддържа постоянното захрѣпване за народитѣ единъ миръ, който да дава свобода и политическа и стопанска самостоятелностъ. Макаръ и въ Русия да се яви слѣдъ революцията едно брожение къмъ миръ, то остава ехо безъ откликъ въ Русия, защото Лойдъ Джоржъ, Поанкаре и Уилсонъ станаха диктатори на положението въ Русия и задружниха стремѣжа на руската демокрация, които ще трѣбва, както изглежда, да попесе тежестта и на четвъртата военна зима. Освѣнъ това, почва да си пробива пътъ въ лицето на руското революционно правителство и мисълъта на ново завладяване на Цариградъ. Въ заключението сѣщиятъ вѣстникъ казва: свободниятъ руски народъ напѣво изнемогва подъ терзанята на деспотитѣ управници, които и въ прѣмето на руския паризмъ по причинитѣ на войната се направиха важни отерития при разглеждането дѣлото на по-раншния руски воененъ министъръ Сухомлиновъ“.

Когато царятъ е повелъ да издаде заповѣдъ за мобилизирането на цѣла Русия, той е поискалъ съвета на Сухомлиновъ. Последниятъ, споредъ както той заяви самъ прѣдъ сѣда, му е казалъ: „не правете това, защото Русия не е подготвена, мобилизирането само юго-западнитѣ околии“.

Комисията при Райхстага и вѣтрѣшната политика. Берлинъ. Бюджетната комисия на Райхстага отхвърли прѣдложението на социалдемократитѣ, съ което се искаше прѣмахването на военното положение и прие прѣдложението на болшинството досежно прѣмахването на политическата цензура. Сесията на комисията биде заврѣта.

Канцлерската комисия и нюгата на папата. Берлинъ. „Локалцайтунгъ“ се научава за вчерашното заседание на учрѣдената при имперското канцлерство комисия, която да се занимае съ отговора на папската

нота, че слѣдъ едно разискване въ продължение на два и половина часа било рѣшено да се започнатъ отъ ново съвѣщанията прѣзъ идущата седмица. Прѣзъ прѣме на тази пауза ще се водятъ прѣговори между Берлинъ, Виена, София и Цариградъ.

Съглашенскитѣ социалисти и Стокхолмската конференция. Лондонъ. Съобщение на агенцията „Райтеръ“. Съюзническата социалистическа конференция отхвърли съ 55 противъ 4 гласа прѣдложението да не се водятъ никакви прѣговори съ непријателски делегати прѣди Германия да изпразни окупиранитѣ отъ нея територии. Комитетътъ за стокхолмската конференция внесе доклада си, въ който се прѣпорѣча на конференцията да участвуватъ всички секции на работническитѣ и социалистически сдружения. Последваха силни разисквания. Тѣй като не можа да се постигне единодушие, въ протокола биде вписано внасянето на доклада и стапалитѣ по този поводъ разисквания въ комитетъ за военитѣ цѣли, само че не могло да се постигне единодушие. По този поводъ биде прѣдложено да се учрѣди единъ постояненъ комитетъ, който да разисква по пататѣкъ разнитѣ въпроси прѣдъ видъ свикването на нова конференция на социалиститѣ отъ сѣюнитѣ страни, които да подготви единъ международенъ социалистически конгресъ. Гола прѣдложение биде прието отъ болшинството и биде съставенъ постояненъ комитетъ, състоици се отъ по двама делегати отъ всѣка секция. Засѣданието биде вдигнато въ 7 часа вечеръта.

Американски отговоръ на папската нота. Лондонъ. На агенцията „Райтеръ“ съобщаватъ отъ Вашингтонъ съ дата 28 августъ: Американскитѣ отговоръ на папската нота е въ най-любезна форма, по не намира основа, върху които биха могли да се водятъ разисквания по мира, тѣй като липсва декларацията на Германия досежно нейнитѣ условия.

Рѣчта на Керенски въ Москва. Берлинъ. Вѣстникъ „Кориера Дела Сера“ съобщава отъ Петербургъ, че общата смисълъ на двучасовата рѣчь на Керенски въ Московския дворецъ имала за цѣлъ да въдвори съгласието между различнитѣ партии въ Русия. Руската преса съобщава, че рѣчта на Керенски е била „само хубава, но за съжаление не притежавала никакво практическо съдържание, отъ каквото Русия за сега има нужда“.

Американскитѣ отговоръ на Папата. Вѣстникъ „Фосише Цайтунгъ“, като разглежда отказа на президента на Съединенитѣ Щати по прѣдложението на Папата за миръ, иска да вѣрва, че щомъ Уилсонъ се запознае съ причинитѣ на всемирната ужасна война, който се открия отъ показанята на бившия воененъ министъръ Сухомлиновъ и отъ тия на бившия руски началникъ пабъ Инушевичъ, той ще даде друго заключение по сѣщата нота.

Хроника

Царътъ и добруджанци. На поздравителната телеграма, отправена му отъ прѣдседатели на добруджанската организация на 15 т. м., Негово Величество Царътъ е благоволилъ да отговори съ слѣдитна телеграма: „Дръ Теодоровъ, прѣдседателствующъ добруджанската организация. — Съ голѣмо задоволство

М-ръ Хр. С-й-въ.
(Н. Джуман)

Епопеята на приморци.

(откъсметъ отъ дневникъ).

II.

Освобождението на гр. Добричъ.

Ротата сѣбло настѣва. При южната уграина па града — хилядно множество пострѣлани, граждани и градѣнци. Продължително изсторжено „ура“, да живѣе България и армията“ огласяватъ околнитѣ висоти. Съзвѣзъ на умиление, радостни съзвѣзъ, слѣдъ потисническа мѣка, съзирашъ у всички. Прѣгръщатъ ни, цѣлуватъ, укичатъ съ цвѣти, дори и вѣнчални букети, спомени отъ шастливи дни. Поднасятъ ни съ настоячиви молби хлѣбъ, цигари и др. Поручикъ Ненковъ, сѣлящъ отъ неизразима радостъ, протъзненъ отъ срѣщата на съгражданинтѣ си и осѣществяването на отдавна желѣната освободителна мечта, процѣква въздуха съ бурно „ура“. Подетото тържествено българско „ура“ отъ освободителъ и освободени далеко се носи къмъ околнитѣ висини и продължителното ехо прѣслѣдва отеквающитѣ убийци.

Но още има плахи лица. Обкашъ не увѣрена радостъ цари на всѣкъдѣ. Не вѣрватъ тѣ още свободата, не чувствуватъ възкрѣспали великъ денъ, мѣхителни трепети отъ прѣживѣлъ кошмаръ още ги обхващатъ. Това сѣ послѣднитѣ на безчовѣчното подгисничество, това е робството, което е убило и най-радостнитѣ струни на човѣшкото сърдце. Нашето бурно, спасително ура далечъ нѣгдѣ се носи. Тамъ сѣ сѣнкитѣ още на отсѣлаещитѣ свѣрши грамадни пѣлници, а тукъ, тукъ само една българска рота!... Но тукъ сѣ приморцитѣ, титани!...

Сѣзирашъ около два ескадрона и патрули на сѣверния хълмъ. Печалниятъ инцидентъ при село Оланча

и ужасътъ отъ окървавенитѣ жертви на войници и пострѣлани веднага ме опоминатъ. Помоглихъ населението да се прибере въ града. Всѣка минута очаквамъ фугаси и шрапнели отъ артилерийскитѣ батареи на отсѣлаещия противникъ. Частъ отъ населението сѣ тага се прибра къмъ крайщата на града. Поручикъ Ненковъ отираше тежки погледи. Но той ме разбра. Прѣди всѣчко длѣжътъ.

Ротата бързо мина по южната долина и въздѣва на сѣв. източния хълмъ. Частъ е 6 1/2. Мръква се. Неприятелскитѣ разезди и ескадрони, слѣпени на сѣверния хълмъ, откриватъ огънъ. Ротата имъ отвѣща съ точна стрѣла. Оттеглятъ се въ безпорядѣкъ, прѣслѣвани отъ патрулната ни верига. Ротата постави стражево охранение. Градътъ бѣ запазенъ. Късно прѣзъ нощта пристигнаха и останалитѣ роти. Гр. Добричъ бѣ освободенъ. Населението ликуваше. „Но освободителътъ му не влѣзе въ него... По късно, дѣйствуващъ сѣ ротата си при кавалерийската дивизия, той падна жертва прѣдъ отечествения олтарецъ. Погребанъ е въ гр. Добричъ. Добричани длѣжатъ на съгражданина си поручикъ Ненковъ величественъ паметникъ съ напълно заслужения надписъ: „...“.

„На освободителя на гр. Добричъ“. Гробаритѣ въ Европа не пощадихъ раздѣтълия гр. Добричъ. Въ прѣдвечернето на освобождението си изпита пай-безчовѣченъ трагизмъ. При влизането ни въ града, крѣвта на 53 жертви не бѣ още изсъхнала. Бързото на настѣпение издѣви около 300 арестуванни вѣдми Добричани отъ стражната заповѣдъ на убийцата — добричкия префектъ Жоржеско. Още отъ 1914 год. Добруджа се управляваше отъ Жоржеско и краснагата, но безпрѣдѣлно свирѣщата му жена. Арестъ, глоби, побиѣща, непрѣкъсната слѣдствия, затваряне на училища, грабежи, безгранични данѣци и... и балове и вечеринки. Това е билъ терорътъ на потисничеството и булгурата на „цивилизаторитѣ“ на Добруджа.

Прѣзъ мѣсецъ юлий е почната най-безогледната

реквизиция — грабежъ на всичко. Прѣзъ мѣсецъ августъ е започнатъ ловъ на хора и отгличанията на сѣверъ. Убийствата въ Добричъ сѣ били рѣшени на 3 септември въ дома на префекта. Въ инквизиционното заседание е участвувалъ генералъ Артеко и висшитѣ административни чиновници. Арестуванни сѣ били около 300 видни добричани въ земледѣлческото училище, казармата и гарата. Множество пъкъ отъ срѣдното съсловие сѣ били отгличени като заложници.

Незабравима е ужасната картина на избититѣ въ залата на южната гара и прѣдъ нея пешацитѣ добричани...

Злодѣйцитѣ пѣзнамѣрявали да подпалятъ и града, но бързото ни настѣпение и влизане въ него е попрѣчило на изѣлненето на пѣклено замисления нѣкъ планъ. Дегеперираниитѣ разбойници на древната римска империя прѣживѣваха послѣднитѣ дни на срамното си владичество въ Добруджа. Днесъ тѣ бѣаха, като оставаха непелища и смъртъ слѣдъ себе си. Тѣ оставаха вѣрши на жалкото си разбойническо минало...

Епичната защита на Добричъ

Побѣда лугезарни,
Сѣбития легендарни,
Гиганти и герои.

Ив. Вазовъ.

5 септември 1916 год.

Отъ 2 дни ** ни армия е насочила върховнитѣ си усилия за завладяването на туграпския гетдепоитъ. Противникътъ се старае да парализира дѣйствиетѣ и и опорочи цѣлата операция. За тѣзи цѣлъ отъ сѣлострѣнскитѣ гарнизонъ е била изпратена една дивизия къмъ Тутраканъ. 3-а руска конна дивизия (3 Драгуиски, 3 Улански, 3 Гусарски и 3 Кирасирски конни полкове) е била насочена по посока „турбунаръ—Шуменъ“ съ задача да дѣйствуватъ въ тѣла на армията ни. Извѣстна е градонозната задача на генералъ

приехъ прѣданието и приветствия и благожелания по случаетъ войнѣ. Момта най сърдечна благодарностъ Ванъ и на всички добруджанци. — Царѣтѣ.

Годишнината отъ освобождението на Курбунаръ. До министъръ прѣдседателя е отпратена слѣдната телеграма:

Днесъ 2 септември е годишнината отъ освобождението на Курбунаръ и околнота. Слѣдъ тържественъ молебень за българското войнство и слѣдъ прочуванетоъ рѣчь на курбунарския оком. в-къ Никола Желтовъ, шедствие по инициативата на мѣстния комитетъ за издигане паметникъ на падналитъ за освобождението ни отъ ромъското робство се отпрати и отслужилъ панахида на гробищата, дѣто почиватъ тленитъ останки за изкупление на освобождението ни. Отъ славната българска епопея не се самозабрави българскиятъ народъ. Слѣдъ изтрѣвяването на стотини старци, жени, дѣца и доблестни граждани, прокудени въ неизвѣстностъ отъ ромъската олигархия, слѣдъ ограбването на омишната ни, осекверение на семействата ни и слѣдъ като гордо, съ доблестно народно самознание изпрати своитъ синоне да чъртайтъ границитъ на велика и могъща България, българинътъ остави слѣзитъ на пролятаната си на историята. Останалитъ съ поклопъ прѣдъ виновницитъ за нашето освобождение подлагамо споминъ на паметникъ, съ който ще увѣкомимъ нашата признателностъ къмъ падналитъ. Днесъ изказваме нашата признателностъ за мадрото ни ръководено съединитъ на майка България.

За гражданството, Прѣсед. на комитетъ К. Уловъ.

Траурниятъ денъ въ Добричъ

Министру Президенту Д-ръ В. Радославовъ София

Тѣмъ прѣди една година отъ днесъ, когато Ромънскиятъ кралъ обяви обща мобилизация на ромъскитъ войски, по висша заповѣдь ромъскитъ военни и административни власти, слѣдъ като извършиха жестоки и злобни падъ мирното Добришео градско население, извъ нашата сръда бидоха грабнати въ нищо неопровержимо Добришки граждани на брой 515 души, като послѣдни злодѣи, когато тѣ бѣха при своитъ близки и, слѣдъ като се поругаха съ тѣхъ, бидоха откарани и турени въ затвора, които и до днесъ се намиратъ въ изтрѣпността на Ромъния, подъ ромъската жестокостъ.

Добришкото гражданство днесъ слѣдъ отпущъ на църква павърни молебень за отвлѣченитъ жители Добричани и високо протестира за изтрѣшеното злодѣието отъ ромъската покарена военна и административна власт. Упълномощи ме да поднеса тоя протестъ на Васъ, Господине Министре, и Ви моля да благоволиете и се застъпите, гдѣто е необходимо, щото отвлѣченитъ Добришки граждани да бѣдатъ освобождени и се върнатъ по домоветъ си.

Вашъ вѣренъ поданикъ, Добришекъ еметъ Ал. Момовъ

Училищата въ сѣверна Добруджа Селата, въ които прѣзъ изтеклата учебна година не сѣ били отворени училища и които желаятъ да си отворятъ такова, да подадатъ до училищния инспекторъ въ гр. Вабадагъ заявления съ слѣднитъ свѣдѣния:

1. Колко дѣца на възраст отъ 7 до 14 години има селото.
2. Има ли училищно здание, или може ли да се намери такова; колко учебни стаи има и колко дѣца могатъ да се побератъ въ него.

3. Какви и колко училищни повърхнини има (черни дѣски, чинове, маси, столове и др.)

4. Каква сума е събрана или може да се събере отъ доброволни пожертвувания за издръжката на училището.

5. Какви имоти и капитали притежава училището.

„Червенъ кръстъ“ за отвлѣченитъ. По поводъ молбата на „Общеграждански комитетъ при добруджанската организация за подпомагане пострадалото отъ войната население въ Добруджа“. Българскиятъ Червенъ кръстъ е направилъ ностянки прѣдъ Австрийски Червенъ кръстъ въ смисълъ, щото Шведската делегация, която ще посѣти Австро Унгарскитъ пѣлници въ Ромъния, да има грижа да раздаде помощи на отвлѣченитъ цивилни българи отъ Добруджа, както и да достави на скитнитъ писма отъ сѣмействата имъ.

Въ отговоръ на тия постянки Австро Унгарскиятъ „Червенъ кръстъ“ отъ Вiena съ писмо отъ 7 августъ т. г. до Бълг. Червенъ Кръстъ съобщава, че веднага замолилъ телеграфически Шведския Червенъ Кръстъ да разпростре дѣятелността си и върху българскитъ военно-пѣлници въ Ромъния и прѣдате желанието ни да раздаде чръзъ делегатитъ си дарове на отвлѣченитъ българи, които дарове те му бѣдатъ турени на разположение отъ Бълг. Черв. Кръстъ. Добавя, обаче (Австрийскиятъ Черв. Кръстъ), че се опасява, дали това ще бѣде възможно, тъй като Русия била отказала безплатно транспортиране и внасяне на дарове и помощи, прѣдизначени за цивилни пѣлници. — Отъ посително кореспонденцията на отвлѣченитъ Австрийскиятъ Червенъ Кръстъ е разположенъ да прѣпраща на Шведския Червенъ Кръстъ писмата, които Бълг. Черв. Кръстъ би му изпращалъ, като ще замоли Шведския Черв. Кръстъ да ги прѣдава, било на своя делегатъ, било на Ромънския Черв. Кръстъ въ Лшъ.

Както по-рано вече биде съобщено, писма за отвлѣченитъ, съ точно означение на адреса, могатъ да бѣдатъ изпращани и чръзъ делегата на Ромънския Черв. Кръстъ въ Бернъ, Швейцария, гдѣ до сѣгаше, 5.

Дружество на свободата въ градъ Добричъ ще отпразднува на 4 септ. най-тържествено годишнината отъ освобождението на града отъ най-варварското ромъско яго.

Жолетната и парична пощенска служба въ Вабадагъ.

Начиная отъ 16.VII.917 г. въ градската пощенска станция въ Вабадагъ сѣ въведени службитъ:

Издаване и издаване на вѣтрѣлни пощенски и телеграфни записи и подаване и получаване на вѣтрѣлни пощенски колетъ.

СЕКРЕТАРЪ-ВИРНИЦИ дърятъ общинитъ въ гр. Махмудия и с. Кара-Насуфъ. Имоушитъ качествъ на таенна, да се обръщатъ къмъ казанитъ общински управления. Мѣсечна заплата 150 лв.

Добруджанци, разпространявайте вѣстникъ „Добруджа“

Народо-спомогателенъ фондъ „Добруджа“

с. Иманъ-чешме, (Юстенджанско).

Слѣзи Добревъ, Юрданъ Сабевъ, Илия Кръчмарски, Добри Димитровъ, Митю Колевъ и Герги Кръчмарски по 100 лв. Пеню Стояновъ, Колю Илиевъ, Иа Сараидевъ, Дяко Ивановъ, Велико Георгиевъ по 40 лв. Колю Симеоновъ, Митю В. Ганчовъ, Мария Станева, Георги Пѣевъ, Георги В. Недевъ, Мита Ж. Попова, Колю Г. Пѣевъ, Георги Колевъ по 30 лв. Танасъ Сивковъ, Кълю Пенчевъ, Тодоръ Добревъ, Ив. Вѣлчевъ, Желю Сабевъ, Димо Илиевъ, Никола Димитровъ, Василъ Василевъ, Митю Недѣлковъ, Стоянъ Димитровъ, Иванъ Господиновъ, Пена Митова Сабева, Хитю Великовъ, Стана Др. Силкова, Митю Кръчмарски, Жеко Стоевъ, Димо Колевъ, Руса Д. Недѣлкова, Недѣлко Драгановъ, Тито Сабевъ, Митю П. Терзи, Митю М. Колчевъ, Казъ Марковъ, Пена Стефанова, Панайотъ Георгиевъ, Пѣйчо Колевъ, Запа Юр. Кръчмарска, Мина Хр. Кръчмарска по 20 лв. Гина Стефанова, Танасъ Г. Кръчмарски, Георги Димовъ, Стоянъ Керези, Аника Ангелова, Елю Стоевъ, Велика М. Господинова, Ана Стефанова Минчева, Вича Н. Минчева, Гина Георги Минчева, Рада В. Минчева, Минчо Сабевъ, Мирчо Гочевъ, Димитръ Минковъ, Хараламби Кринте, Танасъ Анареевъ, Ина Петрова Стоева, Слѣзи М. Кандевъ, Иванъ Дяковъ, Иванъ Ив. Дяковъ, Митю Мариновъ, Василъ Дяковъ, Стою Петровъ, Митю Господиновъ, Желю Апостоловъ, Симеонъ Сараидевъ, Митю Вѣлчевъ, Добри Николовъ, Слави С. Кировъ, Георги Стояновъ, Тома Мантуповъ, Петра Ж. Костаева, Маринъ Г. Пѣевъ, Пена Талова, Колю Г. Пѣевъ, Юрданъ М. Добревъ, Димо Иванковъ, Мария Димова, Танасъ Петковъ по 10 лв. Георги Сабевъ, Неда Георгиева, Танасъ Сабевъ, Калина Парлиева, Игнатъ Митевъ, Панайотъ Янковъ, Гиргина Костадинова, Коста Георгиевъ, Стоянъ Стойчевъ, Минчу Пѣевъ, Иванъ Юрдановъ, Димо М. Терзийски, Недѣлко Вѣлковъ, Митю Димовъ, Марко Ивановъ, Пена Колева, Илия Стефановъ, 3 годишентъ, Мария Маринова, Танасъ Митевъ, Дана М. Илиева, Балчо В. Валчовъ, Иванъ Ив. Дяковъ, Митю Дяковъ, Мария Юр. Попова, Дана Митова Недѣлкова, Иванка Костадинова по 5 лв. Драгана Юр. Силкова 15 лв. Калчо. Недѣлковъ 14 лв. Юрданъ П. Колевъ 7 лв. Злата Димитрова 6 лв. Рада Христова 2 лв. Иванъ Паскалева 3 лв. Елена Тодорова 2 лв. Рада Маркова 1 лв. Яна Кънева 1 лв. Маринъ Пѣевъ 2 лв. Илия Георгиевъ 3 лв. Мони Ангеловъ 2 лв. Петръ Ангеловъ 2 лв. Елена Митова 1 лв. Желю Стояновъ 2 лв. Зафира М. Атанасова 3 лв. Василъ Франговъ 7 лв. Гина Петрова 2 лв. Желю Дружевъ 2 лв. Колю К. Партевъ 3 лв. Циню Драгневъ 2 лв. Георги Г. Пѣевъ 4 лв. Димитръ Мариновъ 4 лв. Мирча Вѣлчева 1 лв. Петко Д. Недѣлковъ 6 лв. Елена Господинова 0-50 лв. Мария М. Добрева 8 лв. Дѣца: Иванка Т. Терзийска 3 лв. Станка Т. Терзийска 2 лв. Василъ Митевъ Вѣлчевъ 2 лв. Недѣлко Колевъ 6 лв. Сивко Юр. Драгивъ 5 лв. Игнатъ Г. Симеоновичъ 3 лв. Илия Юр. Кръчмарски 3 лв. Елена Д. Кръчмарска 5 лв. Елена Стою, Марийка и Иванъ Станеви 20 лв. Мария Петрова 2 лв. Петръ Петровъ 2 лв. Иванъ Ив. Самоковлиева 5 лв. Слѣзи Титевъ 3 лв. Ана х. Станчева 5 лв. Гина Недѣлкова 5 лв. Юрдана и Янчо Недѣлкови 5 лева. Станка Петрова 1-50 лв. Желѣзко Костовъ 3 лева.

Всичко лв. . . 2,304.—

Отъ брой 26 лв. . . 57,979.10

Всичко лв. . . 60,283.10

Зайчковски съ своята 50 хилядна армия, стотина ерэдия, 2000 сабли, да заеме Добричъ и Варпа и образува широка база на бѣднитъ руски десанти.

Положението изобщо на добруджанския фронтъ е било критическо. На грамадитъ туркански и силнистренски пѣлници и на руската конна дивизия бѣха съпоставени части отъ ** ии армия. А на армията на генералъ Зайчковски ние можахме да съпоставимъ въ първитъ дни ** полкъ и 1 а дружина на ** полкъ, а въ послѣдствие 1 бригада отъ ** дивизия и части отъ ** маршеви полкъ.

Операцията при Тутраканъ ще зависи напълно отъ упоритата съпротива на гр. Добричъ и опорочване задачата на генералъ Зайчковски. Стѣната на Добруджа ще бѣде лобното мѣсто на побѣдени.

Началникътъ на добришкитъ войски не е ималъ точни свѣдѣния за противника освѣнъ тия, че той е отстъпилъ.

Разсѣмнува се. Дневниятъ свѣтликъ обатри добришкитъ хъмове. Тържественъ камбанинъ звукове посрѣщаха първия денъ на възрастеное на града. Свободата бѣ засяла надъ добруджанската етолица. Оживлѣнитъ улици шумѣха. Слѣдъ три годишно робство измачаното население посрѣщаше изтрѣлата свобода. Изплатваше то върховната радостъ, когато руски изстрѣли пробухнаха околността. Пушечната стрѣла се усили. Артилерийски тѣтнежъ разтърска сѣвернитъ хъмове. Противникътъ бѣ настѣпилъ противъ охранящата рота отъ ** полкъ, разположена юго-източно отъ юта 128.

Воятъ се запади. Артилерийскитъ далечни тѣтнежъ се чуваха далече сѣверозападно отъ града. Противникътъ бѣ настѣпилъ съ необуздана стрѣль. Това бѣха свирѣнитъ пѣлници на армията на генералъ Зайчковски. На лѣвня му флангъ дѣйствуваша части отъ ромъската бригада съ руската конница, въ центъра — 61 руска дивизия, а въ крайния дѣсенъ флангъ — 1 а сръбска дивизия.

Воятъ освирѣлъ, ожесточи се. Орждейниятъ грохотъ, пушечнитъ и картежитъ трѣсъци се слѣха въ адакитѣтнежъ, който оглушаваше околността. Всѣмъше буря, сѣзаци смъртъ. Противникътъ правѣше върховни усилия да изпълни задачата си и прѣдотврати печалната участъ на агонизирущата при Тутраканъ армия. Обраняющитъ схваща серпозността на положението. Необходимо е проява на върховни усилия, но безуспешно да се укаже твърда съпротива на неприятели свирѣлъ натискъ и се задържи позицията на всѣла цѣна. Противникътъ тласка кавалерията си да атакува центъра. Въ бурни вълни 1 ескадронъ съ страхотнитъ силни се нахвърля на лѣвитъ роти отъ ** дружина, ** рота отъ полка и батареитъ. Кавалериститъ сѣ приорднати. Почва се борба между кавалериститъ и артилериститъ. Частъ отъ ескадрона минава въ тила и се насочва къмъ ** рота. Застрашената ** рота веднага отарива вихровъ огънь и успѣва слѣдъ нѣколко нѣхъра да разпрѣстне кавалерийската атакующа група. Тази кавалерийска атака, въпрѣки безподобни си устремъ, не достигна прѣдизначената си цѣль. Сѣзриши съсѣбитъ безуспѣшно като даде множество жертви и обогати полка съ добъръ конски съставъ.

Противникътъ разширява нападението си и къмъ крайния ни дѣсенъ флангъ. Забѣлѣзвамъ ясно отъ Каба-сакалъ около 1 коненъ полкъ и пѣхотни части, патоварени на стотина каруци, бързо калзатъ сѣмшенъ на позиция Сръпцу къкъ се изпратиха 3 дружини отъ ** полкъ.

Огънятъ по цѣлия фронтъ е въ най-големия си вихръ. Непрѣжестното бучение, подобно на бучението на свирѣло вълнующе море. Неприятелятъ тласка вълни слѣдъ свирѣли вълни. Но отбраната е упорита, твърда. Съ свѣрхоубиши усилия тя отразява нападѣющитъ вълни. Ротитъ отъ дѣсенъ участъкъ съ контръ атака отразяватъ упорититъ атаки на противника. Тукъ картежитъ му сѣ зече ганѣянъ. Съ спокоевъ вихровъ огънь прикована сѣ и веритъ на противника на 300

метра. Въ дѣсно, при Гелинджикъ, противникътъ не продължава настѣпленето си.

Къмъ лѣвня участъкъ противникътъ успѣва да приближи и заеме могилата, която бѣ укрѣпена като лѣнетъ и отъ която фланкираше цѣлото разположение на ** дружина.

Изпраща се * рота отъ полка да атакува противника. Подъ силенъ огънь ротата се хвърли въ атака и заема могилата, като напаса на противника значителни жертви.

Въ крайния ни дѣсенъ флангъ дружинитъ отъ ** полкъ успѣватъ съ силото си настѣпление и първата си сръбѣла да остановатъ настѣпленето на противника.

Къмъ 10 часа прѣдъ пладъ ротитъ отъ дѣсенъ участъкъ настѣпватъ и достигатъ желѣзопѣлната линия. Слѣдъ продължителна усилена артилерийска и пушечна стрѣла настѣпленето на противника прѣдъ цѣлия фронтъ е сломено. Къмъ 11 ч. противникътъ отстъпи въ сѣверна посока, като остави на бойното поле много числени жертви и трофеи.

Хвала на приморци за дневния славенъ епиченъ подвигъ. Свирѣлитъ настѣпателенъ устремъ на съглашенскитъ пѣлници се разби у упоритата защита на шепата титани.

Въ този знаменитъ денъ Добричани се показваха достойни за свободата си. Мпозина се бѣха въ редоветъ на Приморци, други посѣха ранени, старци, жени, дѣца носѣха вода на ранитъ и ги водѣха къмъ прѣвръщачитъ пунктове и болницитъ. Най-духоснитъ фатони прѣпасаха раненитъ подъ изстрѣлитъ. Нола прѣпасаха на бойната линия снаряди и патрони. Жени и дѣца носѣха вода за складиране на картежитъ. . . И това се въртеше въ врѣме на най-усилното бучение на боя . . .

(Слѣдва)

М а р т и р о л о г ъ

(Списък № 30).

на българите и турците—добруджански граждани, които ромъните сж отвлѣкли като заложници и държатъ за-
творени въ салхани, затвори и открити плѣннически лагери при специаленъ мъчителски режимъ.

Продължение отъ брой 29.

с. Деведжи-кьой (Добришко)

- 12 Антонъ Ивановъ (уч-ль.) 55 г.
- 13 Руси Кировъ 40 г.
- 14 Митю Ченковъ 22 г.
- 15 Петъръ Дончевъ 16 г.
- 16 Стоянъ Боневъ 25 г.
- 17 Стоянъ Тодоровъ 30 г.
- 18 Борисъ Тодоровъ 20 г.
- 19 Руси Христовъ 28 г.
- 20 Кудинъ Димитровъ 26 г.
- 21 Георги Христовъ 25 г.
- 22 Андонъ Христовъ 20 г.
- 23 Ганю Костовъ 65 г.
- 24 Христо Димитровъ 40 г.
- 25 Иванъ Драгевъ 35 г.
- 26 Руси Вълевъ 45 г.
- 27 Георги Ивановъ 28 г.
- 28 Колю Стояновъ 23 г.
- 29 Георги Милановъ 70 г.
- 30 Димо Ивановъ 18 г.
- 31 Андрей Пенчевъ 30 г.
- 32 Славъ Пенчевъ 25 г.
- 33 Петъръ Ивановъ 30 г.
- 34 Танаъ Ивановъ 16 г.
- 35 Панайотъ Стояновъ 25 г.
- 36 Василь Енчевъ 35 г.
- 37 Георги Енчевъ 24 г.
- 38 Пано Панчевъ 35 г.
- 39 Петко Ганевъ 30 г.
- 40 Йовчо Ганевъ 35 г.
- 41 Иванъ Ганевъ 22 г.
- 42 Коста Ганевъ 45 г.
- 43 Танаъ Ганевъ 42 г.
- 44 Момчо Стояновъ 35 г.
- 45 Панайотъ Стояновъ 30 г.
- 46 Георги Георгиевъ 35 г.
- 47 Господинъ Петковъ 40 г.
- 48 Василь Христовъ 22 г.
- 49 Георги Чобановъ 50 г.
- 50 Петъръ Колевъ 17 г.
- 51 Гапо Христовъ 18 г.
- 52 Калой Деневъ 45 г.
- 53 Петъръ „ 40 г.
- 54 Иванъ Мирчевъ 30 г.
- 55 Ахмедъ Османовъ 50 г.
- 56 Акифъ Мехмедовъ 18 г.
- 57 Риза „ 14 г.
- 58 Танаъ Танасовъ 40 г.
- 59 Колю Недѣлковъ 18 г.
- 60 Анастасъ Русевъ 18 г.
- 61 Стоянъ Ангеловъ 18 г.
- 62 Василь Петковъ 20 г.
- 63 Стоянъ Петровъ 20 г.
- 64 Денчо Ивановъ 35 г.
- 65 Василь Ивановъ 25 г.
- 66 Върбанъ Петровъ 25 г.
- 67 Тодоръ Тодоровъ 24 г.
- 68 Славъ Тодоровъ 19 г.
- 69 Колю Петковъ 35 г.
- 70 Петъръ Янаковъ 35 г.
- 71 Драгни Ивановъ 20 г.
- 72 Иванъ Недѣлковъ 35 г.
- 73 Илия Тодоровъ 35 г.
- 74 Тодоръ Илевъ 40 г.
- 75 Юрданъ Недѣлковъ 35 г.
- 76 Христо Янаковъ 40 г.
- 77 Янко Костовъ 36 г.

с. Горн-Кадиево (Добришко)

- 1 Ахмедъ Сюлмановъ 22 г.
- 2 Петъръ Георгиевъ 21 г.
- 3 Чакъръ Реджебовъ 19 г.
- 4 Али О. Шамаовъ 26 г.
- 5 Сали Ереджебовъ 30 г.
- 6 Исмаилъ Хасановъ 40 г.
- 7 Халимъ Османовъ 19 г.

8 Ахмедъ Х. Мустафовъ 16 г.

- 9 Идиризъ Кадировъ 19 г.
- 10 Митю Стефановъ 22 г.
- 11 Исуфъ Халиловъ 30 г.
- 12 Мехмедъ Фератовъ 28 г.
- 13 Халилъ Ахмедовъ 34 г.
- 14 Османъ Хюсеиновъ 55 г.
- 15 Ибраимъ Османовъ 25 г.
- 16 Муст. М. Османовъ 50 г.
- 17 Мехмедъ Мустаф. 19 г.
- 18 Ибраимъ Реджебовъ 32 г.
- 19 Мюмюнъ Хюсеиновъ 45 г.
- 20 Мурадъ Фератовъ 22 г.
- 21 Шакиръ Ахмедовъ 34 г.
- 22 Реджебъ Дервиншовъ 25 г.
- 23 Ахмедъ Яноновъ 13 г.
- 24 Маремъ Османовъ 50 г.
- 25 Иляъ Османовъ 30 г.
- 26 Мустафа М. Хасановъ 45 г.
- 27 Шерифъ Хюсеиновъ 28 г.
- 28 Хасанъ Ибраимовъ 22 г.
- 29 Коста Миревъ 31 г.
- 30 Стефанъ Митевъ 22 г.
- 31 Янко Костовъ 70 г.
- 32 Колю Панайотовъ 17 г.
- 33 Сали Мехмедовъ 25 г.
- 34 Адеъ Мехмедовъ 25 г.
- 35 Ибраимъ Изетовъ 14 г.
- 36 Карани Османовъ 38 г.
- 37 Хюсеинъ Ханзовъ 55 г.
- 38 Хасанъ К. Незировъ 30 г.
- 39 Исуфъ Селджаджиевъ 30 г.
- 40 Мехмедъ Ибраимовъ 55 г.
- 41 Хасанъ Ахмедовъ 25 г.
- 42 Муртаза Ахмедовъ 32 г.
- 43 Алеминъ Запоровъ 25 г.
- 44 Якубъ Изетовъ 23 г.
- 45 Идиризъ Моладжановъ 16 г.
- 46 Ахмедъ Мусовъ 35 г.
- 47 Исмаилъ Гюмановъ 20 г.
- 48 Ангела Шерифовъ 13 г.
- 49 Мустафа Исмаиловъ 20 г.
- 50 Ферадъ Ибраимовъ 32 г.
- 51 Азисъ А. Османовъ 35 г.
- 52 Исуфъ Джанаслановъ 16 г.
- 53 Карани Бекировъ 18 г.
- 54 Муталибъ Х. Куртиевъ 40 г.
- 55 Бекиръ Х. Куртиевъ 33 г.
- 56 Риза Мусовъ 13 г.
- 57 Исмаилъ Зейнединовъ 42 г.
- 58 Мустафа Хасановъ 45 г.
- 59 Неджибъ Х. Алиевъ 30 г.
- 60 Мехмедъ Шамаевъ 20 г.
- 61 Исмаилъ Аптуловъ 50 г.
- 62 Мустафа Апторамановъ 28 г.
- 63 Рифатъ Юмеровъ 12 г.
- 64 Салимъ Махмудовъ 22 г.
- 65 Исинъ Реджебовъ 18 г.
- 66 Хюсеинъ Реджебовъ 23 г.
- 67 Хасанъ Демировъ 22 г.
- 68 Мустафа Шабановъ 35 г.
- 69 Хюсеинъ Шабановъ 30 г.
- 70 Реджебъ Ахмедовъ 35 г.
- 71 Хасанъ Реджебовъ 30 г.
- 72 Демиръ Мехмедовъ 26 г.
- 73 Мустафа Ахмедовъ 36 г.

с. Гюргенлий (Добришко)

- 1 Карани Халиловъ 25 г.
- 2 Мехмедъ К. Мехмедовъ 32 г.
- 3 Сюлманъ М. Чаушевъ 36 г.
- 4 Али Ис. Ибраимовъ 18 г.
- 5 Османъ К. Мехмедовъ 25 г.
- 6 Боба Сали 48 г.
- 7 Къзминъ Сендовъ 25 г.
- 8 Якубъ Юзепровъ 45 г.
- 9 Исмаилъ Мехмедовъ 39 г.
- 10 Ефранъ Д. Мехмед. 45 г.

- 11 Назифъ Хасановъ 39 г.
- 12 Недѣлко Николовъ 45 г.
- 13 Алишъ Халиловъ 42 г.
- 14 Иванъ Христовъ 24 г.
- 15 Митю Атапасовъ 18 г.
- 16 Танаъ Черневъ 18 г.
- 17 Руси Марковъ 25 г.
- 18 Енчо Матевъ 60 г.
- 19 Петко Илевъ 12 г.
- 20 Косто Николовъ 65 г.
- 21 Христанъ Матевъ 50 г.
- 22 Куманъ Ивановъ 65 г.
- 23 Еппъ Садудовъ 60 г.
- 24 Ибраимъ Якубовъ 30 г.
- 25 Идиризъ Халиловъ 30 г.
- 26 Кадиръ Юмеровъ 40 г.
- 27 Мустафа Юзепровъ 55 г.
- 28 Ангелъ Славовъ 35 г.
- 29 Яхя Якубовъ 25 г.
- 30 Ахмедъ Мусовъ 60 г.
- 31 Хасанъ К. Мехмедовъ 50 г.
- 32 Хюсеинъ К. Мехмедовъ 45 г.
- 33 Недѣлко Александр. 45 г.
- 34 Хюсеинъ Азизовъ 40 г.
- 35 Хасанъ Юсуфовъ 25 г.

с. Кечи-Дереси (Добришко)

- 1 Иванъ Кара Николовъ 44 г.
- 2 Маринъ Колевъ 32 г.
- 3 Петъръ Тодоровъ 35 г.
- 4 Добри Петровъ 30 г.
- 5 Петъръ Стояновъ 26 г.
- 6 Колю Димитровъ 25 г.
- 7 Иванъ Андреевъ 30 г.
- 8 Тодоръ Славовъ 70 г.
- 9 Колю Тодоровъ 22 г.
- 10 Петъръ Петровъ 19 г.
- 11 Георги Георгиевъ 22 г.
- 12 Сталчо Великовъ 25 г.
- 13 Георги Тодоровъ 20 г.
- 14 Иванъ Тодоровъ 14 г.
- 15 Димитъръ Петровъ 23 г.
- 16 Василь Тодоровъ 22 г.
- 17 Панчо Димитровъ 20 г.
- 18 Ангелъ Георгиевъ 35 г.
- 19 Садъкъ Мехмедовъ 32 г.
- 20 Садъкъ Салиевъ 60 г.
- 21 Садъкъ Садъковъ 22 г.
- 22 Халилъ Ибраимовъ 30 г.
- 23 Али Халиловъ 25 г.
- 24 Сали А. Хасановъ 35 г.
- 25 Карани Мюмюнъ 25 г.
- 26 Мустафа Халиловъ 20 г.
- 27 Исмаилъ Хасановъ 40 г.
- 28 Али Муртазовъ 30 г.
- 29 Къзминъ Хюсеиновъ 25 г.
- 30 Халилъ „ 25 г.
- 31 Сали Алиевъ 15 г.
- 32 Азисъ Яховъ 35 г.
- 33 Анришъ Мехмедовъ 40 г.
- 34 Билалъ Велневъ 33 г.
- 35 Серани Марковъ 32 г.
- 36 Карани Маремовъ 20 г.
- 37 Исмаилъ Хасановъ 40 г.
- 38 Исмаилъ Алиевъ 41 г.
- 39 Ахмедъ Джаферовъ 50 г.
- 40 Ебраимъ Мехмедовъ 35 г.
- 41 Мохмедъ Хюсеиновъ 18 г.
- 42 Джаферъ Къзминовъ 17 г.
- 43 Али Хюсеиновъ 50 г.
- 44 Хюсеинъ Ибраимовъ 50 г.

с. Терсъ-канду (Добришко).

- 1 х. Емишъ Енуловъ 70 г.
- 2 Халилъ Османовъ 50 г.
- 3 Мустафа Исинъ 12 г.
- 4 Адилъ Ахмедовъ 35 г.
- 5 Халилъ Исмаиловъ 75 г.

- 6 Карани Шерифъ 28 г.
- 7 Аптитарамъ Абгиевъ 15 г.
- 8 Османъ Шерифовъ 28 г.
- 9 Мустафа Дервиншъ 45 г.
- 10 „ Исмаиловъ 50 г.
- 11 Арифъ Реджебовъ 45 г.
- 12 Хасанъ Алиевъ 15 г.
- 13 Сали Ибраимовъ 70 г.
- 14 Нашимъ Ибраимовъ 60 г.
- 15 Османъ х. Исмаиловъ 25 г.
- 16 Исинъ Арифъ Ходжовъ 30 г.
- 17 Мехмедъ Сюлманъ Ходжовъ 30 г.
- 18 Османъ Ар. Ходжовъ 40 г.
- 19 Даудъ Исмаиловъ 40 г.
- 20 Мюмюнъ Арифовъ 45 г.
- 21 Саркизъ Исаявъ 45 г.
- 22 Муса Османовъ 55 г.
- 23 Яшаръ Салиевъ 30 г.
- 24 Ахмедъ Сюлмановъ 16 г.
- 25 Али Ибраимовъ 20 г.

с. Хаджи-кьой (Добришко)

- 1 Колю Ивановъ 19 г.
- 2 Акифъ Мустафовъ 38 г.
- 3 Ахмедъ Яшаровъ 34 г.
- 4 Риза Хасановъ 32 г.
- 5 Георги Илевъ 35 г.
- 6 Василь Христовъ 30 г.
- 7 Колю Костовъ 86 г.
- 8 Мустафъ Исуфовъ 34 г.
- 9 Али Османовъ 58 г.
- 10 Расимъ Алиевъ 15 г.
- 11 Исинъ Исмаиловъ 16 г.
- 12 Карани Назифовъ 17 г.
- 13 Исинъ Ахмедовъ 28 г.
- 14 Ахмедъ Хасановъ 62 г.
- 15 Акифъ Ахмедовъ 20 г.
- 16 Мустафа Исмаиловъ 68 г.
- 17 Аливъ Салиевъ 29 г.
- 18 Карани Исмаиловъ 16 г.
- 19 Ахмедъ Патладжъ 76 г.
- 20 Сали Патладжановъ 25 г.
- 21 Ахмедъ Патладжановъ 38 г.
- 22 Исинъ Патладжановъ 62 г.
- 23 Демиръ Исинъ 16 г.
- 24 Исмаилъ Исинъ 14 г.
- 25 Ибраимъ Ис. Ходжа 62 г.
- 26 Изетъ Салиевъ 58 г.
- 27 Салимъ М. Чаушевъ 22 г.
- 28 Ириджевъ Ибраимовъ 29 г.

с. Хардалий (Добришко).

- 1 Османъ Еминъ 20 г.
- 2 Азисъ Мехмедовъ 20 г.
- 3 Мюзея Юсуфовъ 25 г.
- 4 Рифатъ Алиевъ 28 г.
- 5 Якубъ „ 22 г.
- 6 Хюсеинъ Халиловъ 35 г.
- 7 Иванъ Динъ 60 г.
- 8 Стоянъ Ивановъ 18 г.
- 9 Димо Георгиевъ 20 г.
- 10 Стоянъ Георгиевъ 20 г.
- 11 Ив. Михайлевъ сек. 6-къ 44 г.
- 12 Никола Ганчевъ 25 г.
- 13 Георги „ 47 г.
- 14 Никола Черневъ 35 г.
- 15 Костадинъ Байчевъ 35 г.
- 16 Митю Тодоровъ 16 г.
- 17 Ради Стояновъ 34 г.
- 18 Желю Василевъ 35 г.
- 19 Дичо Кълевъ 25 г.
- 20 Христо Ивановъ 48 г.
- 21 Изетъ Исинъ 35 г.
- 22 Стефанъ Михаловъ 18 г.
- 23 Колю Атапасовъ 48 г.
- 24 Ибраимъ Н. Ходжовъ 19 г.
- 25 Ахмедъ Бекировъ 50 г.

(Слѣдва)

Забѣлѣжка. Упомянати са всички общини и частни лица, които забѣлѣжатъ грѣшки и опущения въ списъците да ги съобщаватъ въ редакцията.